YENİ YOL'DA YENİ DÜNYA'DA

BİRLİK

Çıkaran: ABİDİN NESİMİ

TÜRKİYE'NİN BAĞIMSIZLIĞI VE EMEKÇİNİN
ÖZGÜRLÜĞÜ İÇİN SAVAŞIR ONBEŞ GÜNLÜK
GENİŞ CEPHECİ SOSYALİST DERGİ

Türkiye'nin Bağımsızlığı için Geniş Cephede ilk Adım

1 ŞUBAT 1971 200 KURUŞ SAYI: 1

Sayı: 1 YENİ YOL'DA - YENİ DÜNYA'DA BİRLİK 1 Şubat 1971

İ Ç İ N D E K İ L E R

Yeni Yol'da - Yeni Dünya'da Birlik Neden Çıkıyor 3
Derginin Temel İlkeleri 3
Yeni Yol'da - Yeni Dünya'da Birlik (Yayına Başlarken) 5
Şekilsiz BİRLİK Dergisinden Yeni Yol'da - Yeni Dünya'da BİRLİK Dergisine 10
Türkiye'de Sosyalist Gruplar Skalarında BİRLİK 16
Niçin ve Nasıl Bir Geniş Cephe? (BİRLİK) . 21
Genel Olarak Gençlik ve Gençlik Eylemleri (M. Ergün) **27**
Okurlarımızdan Özür Dileriz **31**

G E L E C E K S A Y I D A

GENİŞ CEPHENİN KURULMASI

Geniş Cephenin İdeolojik ve Stratejik Hedefleri
TİP, BP, MNP ve MBG'nun Cephedeki Yeri
Geniş Cepheyle Sosyalizmin İlişkileri
Geniş Cephe Kurultayı

Lange'ın Büyüme Modelinin Eleştirisi (M. KAYNAK)
Millî Kurtuluş Savaşı Döneminde Kuva-i İnzibatiye'nin, Kuva-i Milliye'nin ve Kuva-i Seyyare'nin Komünistlik Anlayışı (A. NESİMİ)
Alevilik ve Türkiye'de Aleviler

Sahibi ve Sorumlu Yönetmeni: M. Z. A. Fatinoğlu — Yazışma Adresi: A. Fatinoğlu, Abdüllatifpaşa Sok. No: 17/8 Aksaray / İstanbul — Tel: 23 29 46 — Abone Bedeli: 3 Aylık 10 Lira Abone Bedelleri İçin Banka Hesap No: 111/624 (Türk Ticaret Bankası Lâleli Şubesi) — İlân Şartları: Tam Sayfa 500, Yarım Sayfa 300 Liradır. (Yayın İlânları İndirimlidir.) — Dizgi: Asya, Baskı: Haşmet Matbaası

Yeni Yol'da - Yeni Dünya'da
BİRLİK NEDEN ÇIKIYOR

DERGİNİN TEMEL İLKELERİ

1 — Yeni Dünya'da - Yeni Yol'da BİRLİK dergisi:

Sömürge - metropol, vasal - süzeren, millî şef - halk, şeyh - mürid, egemen millet - azınlıklar, plep - patriçi... bağlılıklarının giderilmesini ön görür; ülkelerin özelliklerine ve ihtisaslaşmalarına göre, evrensel işbölümüne dayanan evrensel işbirliğini savunan, geniş cepheci bir sosyalist dergidir. Dergi, Ortosefal, spesifik Türkiye'ye özgü sosyalizmi, separatist - rejiyonalist - egemen milletçi Türkçülüğü ya da Kürtçülüğü, sağ ya da sol her türlü vesayetçi idareleri reddeder; halkların halk tarafından halk için idaresini amaç edinir, geniş cepheci sosyalist bir dergidir.

2 — Yeni Dünya'da - Yeni Yol'da BİRLİK dergisi:

Sosyalizmi artık - değerin daha âdil bölüştürülmesi, azaltılması, kamulaştırılması ya da artık - değerden işçi politikacısına, bürokratına pay verilmesi biçiminde anlamaz. Sosyalizmin ülkenin jeo-politik rantını artırmada, personel kanununun finansmanında bir araç olarak kullanılmasını hoş görmez; Dergi, aşamalı olarak artık-değerin kaldırılmasını, gerek tefazülî (diferansiyel) ve gerekse jeo - politik rantın kamulaştırılmasını ön görür, geniş cepheci sosyalist bir dergidir.

3 — Yeni Dünya'da - Yeni Yol'da BİRLİK dergisi:

Türkiye'de kişi başına düşen ortalama millî gelir payını, orta kültür basamağındaki bir insanın **marjinal** ihtiyacını karşılayan kata çıkarmanın, işsizliği, yoksulluğu, geçim sıkıntısını gidermenin, insan hak ve hürlüklerinin, evrensel barışın gerçekleşmesinin, yalnızca millî geliri artırıcı kantitatif plânlarla sağlanmayacağına inanır; Dergi kantitatif plânların aynı zamanda strüktür değiştirmesini sağlayan, finansmanını da içeren, yol gösterici değil emredici olan ,sektör plânlaması değil Ortadoğuyu kapsayıcı bir agregatif plânlamayı savunur, geniş cephecî bir sosyalist dergidir.

4 — Yeni Dünya'da - Yeni Yol'da BİRLİK dergisi:

Bu görüşlerin detaylarında ve şekilleşmesinde farklılıklar bir yana, ilkelerde ve özde yani, üretim ilişkilerinde (mülkiyet ilişkilerinde, mülkiyetin kamusal ihrazında), sosyal ilişkilerde (politik düzende, insan haklarına ve hürlüklerine saygıda) aynı doğrultulu (Yani homojen ya da heterojen fakat izotrop) olanların bir geniş cephede toplanmasını gerekli bulur.

Dergi, komünistleri, sosyalistleri, âlevîleri, halkçıları, devrimcileri, melâmîleri, demokratları. liberalleri, ilericileri bu geniş cephede toplanmağa davet eder. Bu eğilimleri nbir kısmının örgünlenip, (TİP, BP ve MNP) tüzel kişilik kazandığını, geniş kütlelerin ise örgütlenmediğini yani tüzel kişilik kazanmadığını müşahede eder. Dergi, ister gerçek, ister tüzel kişilik niteliğinde olsun bütün geniş cephecilere sahifelerini açar. Dergimiz bir geniş cephe dergisi, yani ittifaklar cephesi olduğundan, heterojendir. Fakat dergi artık - değerin kaldırılmasından yana olanların, ekonomik bütünleşmeyi zorunlu görenlerin dergisi olma yönünden de izotroptur. Bundan ötürü mülkiyetin kamusal olarak ihrazından yana olanların yani bilimsel sosyalistlerin, mülkiyet ilişkilerinde (Bakara 29)

dan esas alan Alevîleri, Nakşî-i Melâmî ya da Halidîlerin, yabancılardan arınmış Türkiye'yi savunan Xénophope nasyonalistlerin... ilh yazıları yer alacaktır. Bu itibarla dergide çıkacak yazıların fikrî sorumluluğu dergi sahibinin değil, yazanlarındır, dergiyi ancak hukukî sorumluluk ilzam eder.

Dergi, bu hukukî sorumluluklardan telif ve takddum hakkı konularıyla da ilgilenmez. Onu kişisel bir hak olarak kabul eder. Dergi, üç aylık deneme yayınından sonra bir redaksiyon heyeti kurarak bir şahsın dergisi olmaktan çıkıp, geniş cephecilerin organı olmak azmindedir.

★

Yeni Yol'da - Yeni Dünya'da BİRLİK
(Yayına Başlarken)

Bugün Türkiye'de biri; üretimin yetersizliğinden ve bu yetersiz üretimin adaletsiz bölüşümünden doğan ekonomik bünye krizi, diğeri; bu ekonomik bünye üzerinde yükselen sosyal ve politik yapılarda, profesyonel politikacıların yarattığı politik konjonktür krizi vardır.

Doğaldır ki, bu iki kriz birbirinden bağımsız değildir, birbirlerine karşılıklı olarak etki ve tepkide bulunurlar, bu etki ve tepkinin niteliğine ve niceliğine göre kriz de yaygın ya da sporanik bir karakter gösterir.

Bunlardan ekonomik bünye krizinin giderilmesinde üretimi artırma gereklilik, üretimi âdil bölüştürme yeterlilik şartıdır. Şimdi bu krizi inceleyelim:

EKONOMİK BÜNYE KRİZİ

Üretimi artırma, kapitalist üretim düzeninin büyüme teorisini kavramakla ve ona göre düzenlenecek kalkınma modelini saptamakla mümkündür. Biz büyümeyi ne (Quesnay) gibi yalnızca toprağa, ne de Lassalle gibi yalnızca emeğe başlayanlardanız. Marks'ın Gotha programının eleştirisinde yaptığı gibi, büyümeyi hem toprakta hem de emekte görenlerdeniz. Bundan ötürü büyüme modelimiz (c) ye, (v) ye, ya da (c+v) terimine veya bunlara indirgenebilen termlere bağlı olacaktır.

Hemen şunu söyliyelim ki, ne Türkiye'li burjuvaların benimsediği Tinbergen'in «Beş Denge Modeli», ne de Türkiye'li sosyalistlerin benimsediği Lange'nin ortosefal modeli kalkınmamız için yeterli değildir. Lange, insanı soyut değil somut yani emeğinden, üretim aracından tecrit etmeden ele almakla Marksçı, aynı topraktaki üretim aracına sahip somut insanla emeğe sahip somut insanı aynı kategoriye sokmakla Marksizme karşı bir tutumdadır. Bu tarzda bir model bizce geçerli olamaz.

Bizce finansmanını da içeren, makro-dinamik analizlere dayanan, yol gösterici değil emredici, sosyalist üretim sektörüyle fiyat-faiz oynaklıklarını ve mahreçleri dikkate alan pazar ekonomisinde Ortadoğu ülkeleriyle ekonomik bütünleşmeyi esas alan, agregatif bir kıta plânlaması modelinin uygulanması gerekir. Agregatif plânda, sektörler arası input-output matrislerinde Leontief matrisini yeterli bulmuyor, Martov matrisinin uygulanması gerekeceğine inanıyoruz.

Üretimi daha adil bölüştürme ne sakît millî şefin irade ve fermanlarıyla, ne de kariye avukatlarının sanal yasalarıyla düzenlenebilir: Üretimin bölüşümü pazardan bağımsız, eksojen etkenlerle değil, pazar yasalarıyla endojen etkenlerle bellileşir. Bu bellileşmeyi de bilimsel

ekonomi politik saptar. Biz bilimsel ekonomi politik verilerine saygı duyarız. Şimdi kısaca politik konjonktür krizine gelelim:

POLİTİK KONJOKTÜR KRİZİ (*)

Bugün Türkiye'de profesyonel politikacıların yarattığı bir konjoktür krizi vardır. Şöyle ki: 1) Profesyonel politikacıların, taviz verme zorunluğunu duyduğu sınıflara karşılık taviz verme lüzumunu duymadığı tabakaların kopardığı personel kanunu statüsü krizi, 2) Personel kanunu statüsünün uygulanabilmesi için konulan fiskal tedbirlerin ve özellikle inikâs edici nitelikte olan vergilerin krizi, 3) Personel kanunu finansmanını sağlamak için, inikâs etmeyen gelir getirmeyen, Osmanlıca deyimi ile havelan-ı havlı olmayan gayr-ı menkule konan, eşrafı, Bayar - İnönü'yü ilgilendiren emlâk vergisi krizi, 4) Alınan fiskal tedbirlerin personel kanunu açığını kapayacak nitelikte olmaması krizi... 5) Bu açığı kapamak için fiskal düşüncelerle artık - değere el konulması yani artık - değerin kamulaştırılması krizi, 6) Kıtalararası balastiğin halli ile ortadan kalkan jeo-politik rantı, sunî yollarla ihya krizi..., ilh.

Şimdi ortaya, bu krizlerin mevcut üretim düzeninde değişiklik yapmadan Adalet Partisinin, Demirel kabinesinin iktiradan düşmesiyle çözümleneceği eğilimi çıkmıştır. Hemen şunu söyliyelim ki, ne Adalet Partisinin ne de Demirel Kabinesinin düşmesiyle durumda bir felâh olmaz. Durum daha kötüye gider. Çünkü Demirel Kabinesinin ve Adalet Partisinin alternativi sosyalist iktidar değildir. Bir burjuva iktidarıdır. Bu iktidar yapsa yapsa emlâk vergisini erteler, Sovyetlerle ve Comecon ülkeleriyle olan ilişkileri keser. Emlâk vergisinin ertelenmesi,

İnönü - Bayar gibi geniş bahçeli köşklüleri, haremlikli - selâmlıklı konakları olan eşrafı tatmin eder, ekonomik krize çözüm bulmaz. SSCB ve Comecon ile ilişkiyi kesme, kompradorların çıkarınadır. Görülüyor ki, kompradorlar ,eşraflar, köşklüler Adalet Partisi düşmanlığında ortaktırlar. Tedbirler kanunu üniversite gençliğinin sorunlarını çözmez. Olsa olsa, Cemil Bilsel dönemine dönüşmeyi sağlar. İzzet Molla'nın «Meşhurdur fıskile olmaz cihan harap - Eyler anı mudahane-i âliman harap» beyti doğrulanmış olur.

Bugün önümüzde duran ilk sorun profesyonel politikacıların yarattığı, politik konjoktür krizini, demokratik yoldan bir geniş cephe ile gidermektir. Politikacıların yarattığı bu sun'î krizi demokratik yoldan gideremezsek, bir gün sabah uyandığımızda fazla kâr getirdiği sanılan alanlarda, S/(C+V) kamulaştırıldığını, bununla sosyalizmin uygulandığını (S=O) kılındığını duyacağız. Sosyalist bir motivle faşizmin ufkumuzda kanat gerdiğini anlayacağız. Halen işlemeyen 141 - 142 lerin, 146 ların ...ilh işlediğini göreceğiz. Özalpta, Silvan'da masum vatandaşların kurşunlandığını göreceğiz. Amma o zaman da iş işten geçmiş olacaktır.

Diğer taraftan, faşizm gelecek, gelir, geliyor teranelerıyle de, Sosyal Adaletçilerin (??), demokrasiyi koruma sloganlarıyla, artık - değeri dengeleme (yani lüks mallar üretimi ile ücret (tüketim) malları üretimi denkleme) oyununa, yani cici İsmet Paşa Demokrasisine kul köle olacağız. 141 ler, 142 ler, 146 lar... yürürlükte kalacak, ancak, cici İsmet Paşa Demokrasisini incittiği oranda uygulanacaktır.

Bugün yapılacak şey, hem faşizmin gelmesini önlemek, hem de cici İsmet Paşa demokrasisine son vermektir.

Sosyalistlerin bu iki hususu ya (simültane) olarak ya da doğrudan doğruya sosyalizmin uygulanmasını istemeleri tıpkı 1933'de Alman Sosyal Demokratların yaptığı hatayı tekrarlama olur.

Bugün yapılması gereken şey faşizmin ve cici İsmet Paşa demokrasisinin açıkça tehtidi altında bulunanların bir geniş cephede toplanması, bu iki tehlikeyi ortadan kaldırmasıdır.

Geniş cephe bugün fiilî olan (Caducleşmiş olan) durumu kanunileştirecek parlamentonun (kazaî) denetiyle yetinmeyecek, onu özerk sosyal enstitüsyonların denetine bağlayacak, Devlet plânlama teşkilâtını lejislativ yetkilerle tahkim edecek, makro - dinamik analizlere dayanan, yolgösterici değil emredici agregatif bir plânlamayı sağlayacak ,pazar ekonomisinde fiyat ve faiz oynaklıklarını ve mahreçleri hesaplayarak sosyalist üretim sektörüyle bütünleşmeye gidecektir.

Geniş cephe pek doğaldır ki, artık - değerin kaldırılması, rantın kamulaştırılması hususlarını gerçekleştiremez. Bunu ancak bilinçli bir sosyalits parti yapar. Sosyalist parti örgütlenmemizin ikinci kademesi olmalıdır.

★

(*) Vergilerde inikâs konusunu ve artık - değerle vergi arasındaki bağlantıyı ileriki sayılarımızda inceleyeceğiz.

ŞEKİLSİZ BİRLİK DERGİSİNDEN
Yeni Yol'da - Yeni Dünya'da BİRLİK Dergisine

Yayın programını açıkladığım bu dergiye bir ad seçmeğe kalktığım zaman, Birlik, Yeni Yol - Yeni Dünya adları arasında müteredditd kaldım. En sonunda (Yeni Yol'da - Yeni Dünya'da - BİRLİK) adında karar kıldım. Şimdi bu adı niçin seçtiğimi anlatmak isterim:

B İ R L İ K

Bundan 39 yıl önce, ilk gençliğimde, Serbest Parti'nin kurulmasıyla beliren nisbî ve geçici hürriyet havasından yararlanarak, MTTB'ni (kurduk.) Bir dergi çıkarmaya karar verdik. Derginin yazı kurulunda ben de üye oldum. Dergiye Birlik adını ben teklif ettim. Arkadaşlarım da uygun gördüler ve dergi Birlik adını aldı. Programsız olarak yayına başladık.

Gelen yazılarda milliyetçilik konusunda farklı eğilimler vardı. Bu durumda derginin belli bir milliyetçilik eğilimini seçmesi ve ona göre yazıları yayınlaması, kısaca bir ideolijik bir platform bulması gerekiyordu. Redaksiyon heyetinde iki eğilim belirdi:

1 — Adnan Cemgil arkadaşımın Coğrafî Kültür Milliyetçiliği görüşü,

2 — Benim savunduğum Tarihte Ülkü Birliği Milliyetçiliği.

Benim görüşüm Adnan Cemgil, Şevki (DP Erzurum milletvekili Ş. Erker)in muhalefetiyle 2'ye karşı 3 ile redaksiyon heyetinde iltifat gördü.

Konu genel idare heyetine getirildi. Orada da benim görüşüm ırkçıların desteğile 6 karşıt, 7 oyla iltifat gördü. Cemgil'de, Erker'de Birlik'ten ayrıldılar. Birlik dergisi

üçüncü sayısından itibaren benim savunduğum teze göre yayın yaptı.

Birlik homojen bir dergi değildi. Amma ortak bir yönümüz, doğrultumuz vardı. O da: Hepimizin insan hak ve hürlüklerine saygılı olması. Tek parti - tek şef öğretisine karşı çıkması, halkın halk tarafından idaresinden yana hareket etmesi idi. Bütün çabalarımız bir Millî Demokratik Cephe kurmak doğrultusunda yoğunlaşmıştı.

Birlik, Tek parti - Tek şef dönemi icabı Vekiller Heyeti kararıyla kapatıldı.

İnsan hak ve hürlüklerini egemen kılmak, fikir hürriyetine saygılı olmak amacıyla yakın arkadaşlarımla birdergi çıkarmaya karar verdim.

YENİ GİDİŞ

Yakın arkadaşlarımla Yeni Gidiş dergisini çıkardık.

Dergimizin kapağına Amerikan Hürriyet Abidesini, döviz olarak da «Hürriyet-i matbuattan doğan mehazirin vasıta-i izalesi, bin nefis hürriyeti matbuattır... Gazi M. Kemal» seçtik.

Yeni gidiş, liberal bir dergi idi. Dergi piyasaya çıkmadan komünistlere de fikirlerini yayma hakkını tanıması yönünden, dolaylı olarak komünizme hizmet eder bir dergidir, gerekçesiyle Vekiller Heyeti kararıyla kapatıldı. Dergi yazarları da 142'den mahkemeye verildi. Ama dergi sorumluları beraat etti..

Bunun üzerine rahmetli arkadaşım R. Memişoğlu ile beraber Pınar adlı bir dergi çıkarmak için vilâyete dilekçe verdik. Komünist olduğumuz gerekçesiyle dergi çıkarma iznini vermediler ve böylece resmen dergi çıkarma imkânını kaybetmiş, şunun, bunun dergisine sığınmak zorunda kalmıştım. Bu durum Yeni Yol'a kadar devam etti. Şimdi Yeni Yol'un özelliklerine eğilelim:

YENİ YOL — YENİ DÜNYA DERGİLERİ VE TÜRKİYE'DE SOSYALİST AKIMLAR

Yeni Yol da tıpkı Yeni Gidiş gibi demokratik yoldan ayrılmama eğiliminde idi. Aralarındaki fark, Yeni Gidiş'in amacı demokratik bir Türkiye kurmak, Yeni Yol'un amacı ise demokratik yoldan sosyalizmi kurma idi. Demokratik Türkiye Yeni Gidiş'te amaç, Yeni Yol'da araç idi. Bu durumda Yeni Yol'un Türkiye'de sosyalizmin sürecindeki yerini tesbitte fayda vardır: Bunu yapabilmek için kısa bir şekilde de olsa, Birinci Cumhuriyet Türkiyesindeki bilimsel sosyalizm sürecine değinmek gerekir:

Türkiyede bilimsel sosyalistlik üçüncü enternasyonal doğrultusunda belirmiştir. Bu da çeşitli aşamalar gösterir:

1 — Birinci dönem: 1919-1920'de KURTULUŞ Dergisi çevresinde kümelenenlerdir. Bunların başlıcaları: F. R. Atay, Prof. Vehbi Sarıdal, Prof. Nizamettin Ali Sav, Prof. Namık İsmail, Nurullah Esat Sümer... ilh. Bunlar Anadolu hareketine katılmışlar, Kemalizmin temsilcileri olmuşlardır.

2 — İkinci dönem 1920-1924'de AYDINLIK Dergisi çevresinde kümeleşenlerdir. Bunların başlıcaları: Prof. Sadrettin Celâl, Prof. Şevket Aziz Kansu, Prof. Selâhattin Batu, Prof. Rasim Adasal, Şefik Hüsnü, Prof. Ahmet Cevat Emre, Kerim Sadi, Hikmet Kıvılcımlı, Hasan Ali Ediz'dir. Bunlara daha sonra Moskova'da okumuş olan Şevket Süreyya Aydemir, Nazım Hikmet katıldı..

Takrir-i Sükûn Kanununun çıkması üzerine Aydınlık kapatıldı. Aydınlıkçılar ikiye bölündü. Bir kısmı politika ile ilişkisini kesti. Diğer bir kısmı illegal olarak politikaya devam kararı verdi.

3 — Üçüncü dönem 1924-1946:

Takrir-i Sükûn Kanunu üzerine sosyalistliği illegal yürütmek isteyenler: Prof. Sadrettin Celâl, Şefik Hüsnü, Hikmet Kıvılcımlı, Şevket Süreyya, Hasan Ali Ediz, Eczacı Vasıf, Selâhi Brizkend, Nazım Hikmet'dir.. Kısa bir illegal çalışmadan sonra durum tesbit edildi. Şefik Hüsnü, Nazım Hikmet, Hasan Ali Ediz... yurt dışına kaçtılar. Yakalananlar ise ağır cezalara çarptırıldılar. Kısa bir süre sonra Ceza Kanununda yapılan değişiklik ile bunlar hapisten çıktılar. Hapisten çıktıktan sonra Prof. Sadrettin Celâl ve arkadaşları politikayla ilişkilerini kestiler. Diğer bir kısmı illegaliteye devama karar verdiler. Bu suretle üçüncü dönemin birinci alt dönemi teşekkül etti. Ş. S. Aydemir, Ş. Hüsnü, H. Kıvılcımlı, Vedat Nedim Tör, Eczacı Vasıf, Hasan Ali Ediz... bu alt dönemin kahramanlarıdır. Bu dönem 1928'e değin devam etti. 1928'de illegal çalışmalar yoğunlaştı. İlgililer yakalandı. Adliyeye verildiler, az bir ceza yediler. Bir süre yattıktan sonra çıktılar. Ş. S. Aydemir, V. N. Tör ve arkadaşları illegaliteden ayrıldılar ve CHP saflarında yer aldılar. Şefik Hüsnü Türkiye'yi terk etti. Hikmet Kıvılcımlı, Eczacı Vâsıf, Hasan Ali Ediz, Selâh Brizkent illegaliteyi devam ettirmek istediler. Bu suretle illegalitenin ikinci alt dönemi belirdi. Fakat kısa bir süre sonra, Hasan Ali Ediz, Eczacı Vâsıf, Selâh Brizkent politika ile ilişkilerini kestiler. Hikmet Kıvılcımlı, Nazım Hikmet, Reşat Baraner ve arkadaşları illegalitenin üçüncü alt dönemini teşkil ettiler. Bu kişiler de farklı gerekçelerle muhtelif tarihlerde üçüncü enternasyonalden tart edildiler. Bu tarttan sonraki faaliyetleri şahsî çalışmalardır.

Bu suretle illegal sosyalistlik çabalarını özetlemiş olduk.

Şimdi legal sosyalistlik çabalarına gelelim:

Biz, kapitalizmden sosyalizme, 1917'den bu yana, demokratik yoldan geçilebileceği kanısındayız. Şimdi bu kanımızın nedenlerini belirtelim:

Bir toplumsal düzenden diğer bir toplumsal düzene, pek doğaldır ki, ancak, zorla, şiddetle geçilebilinir. Bundan başka bir yol söz konusu olamaz. Bu itibarla, kapitalizmden sosyalizme de ancak şiddetle, zorla geçilecektir. Nitekim öyle geçilmiştir. Örneğin: 1917'de Çarlıkta sosyalizmin kurulması gibi. 1917'de Çarlıkta olan olay, Çarlık ülkesine özgü bir olay mı? Yoksa Çarlık şartlarına özgü bir sosyalistlik mi? Yoksa evrensel kapitalizmden, evrensel sosyalizme geçiş sürecinin bir halkası mıdır?. Bu soruna verilecek cevap, aynı zamanda ilk sorunumuzu da karşılıyacaktır.

Eğer, 1917'de Çarlıkta olan olay, bir sosyalist nitelik taşımıyor da Alman ırkına karşı, Slav ırkın bir reaksiyonu ise, ya da Çarlık şartlarına özgü ve yalnız Çarlık şartlarına özge bir durum ise, bu takdirde, 1917'den sonra da, dünyamızda sosyalizmin kurulması şiddetle ve ihtilâlle müterafik olarak gerçekleşecektir. Biz, 1917 olayını evrensel kapitalizmden evrensel sosyalizme geçiş sürecinin bir halkası olarak mütalaa ediyoruz.

Biz, 1917'den sonraki dünyamızda sosyalizmin, şiddete başvurmadan da demokratik yoldan da gerçekleşebileceği kanısındayız. Çünkü:

Sosyalizm de, kapitalizm de aynı objelerin, yani aynı üretim güçlerinin, emeğin ve tabiat şartlarının vücuda getirdikleri yapıdır. O halde, sosyalizm de kapitalizm de izomorf yapıdırlar. Ancak, kapitalist üretimde kişi emeğinden, üretim aracından tecrit edilmiş soyut kişi, sosyalist üretim düzeninde ise kişi üretim aracı ile, emeği bir arada somut olarak ele alınır. Bu itibarla, bunlar farklı

doğrultudadırlar, yani izotrop değildirler. Buna göre, kapitalizmle, sosyalizim izomorf oldukları için morfoloji bakımdan bir özdeşlik gösterirler, buna karşılık doğrultuya ait hususlar da bir ayrılık göstermeleri gerekir.

Bundan ötürü, kapitalizm de, sosyalizm de izomorf olduklarından her ikisi de evrensel analizlerdir. Bunları evrensel olarak ele almassak mutlaka büyük bir yanılgıya uğrarız. Bu açıklama, sanırım ki, 1917'yi evrensel olarak alma hususunda ilk bilgiyi sağlıyacak niteliktedir.

1917'de evrensel olarak sosyalistlik gerçekleştiğine göre; bugünün sosyalistlik çabaları sosyalizmi kurma değil, onu yayma niteliğinde olacaktır. Sosyalizmi yayma, yerleştirme döneminde sınıf mücadeleleri rekabet yoluyla, demokratik yolla da olabilir.

Sosyalizmin yayılması, demokratik yoldan geniş sosyalist cephe ile mümkündür. İşte, Yeni Gidiş'te, Yeni Ses'de, Küllük'te, Yeni Yol'da, Dikmen'de, Beşer'de ve nihayet bu dergi'de savunulacak tez, el yordamile bu tezdir.

İşte amorf BİRLİK'den, Kristalize BİRLİK'e geliş süreci...

YENİ YOL'DA - YENİ DÜNYA'DA BİRLİK

Pek doğaldır ki, amorf BİRLİK adını bu yeni dergi de aynen kullanmama imkân yoktu. Bunu değiştirmek ya da Birlik sözcüğüne bir sıfat takmam gerekirdi. Ben ad değiştirmeyi değil, ona bir sıfat takmayı uygun buldum. Tıpkı vaktiyle Hüseyinzâde Ali Beyin yaptığı gibi..

Hüseyinzâde Ali Bey, gençliğinde, nasyonalist döneminde, bütün gücünü vererek Fuyuzat Dergisini çıkarmış tı. Yaşlanınca, Hüseyinzâde Ali, bilimsel sosyalizmi benimsemiş, 1917'de de harekete geçmişti. Bu dönemde yine Fuyuzat'i çıkarmağa karar vermiş, fakat Fuyuzat'a bir

de sıfat ekleyerek, FUKARA FUYUZAT biçiminde yayınlamıştı. Ben de aynı yolu izleyerek, eski BİRLİK'e geçirdiği süreçi sıfat takarak:

YENİ YOL'DA - YENİ DÜNYA'DA BİRLİK dergisini çıkardım.

★

TÜRKİYE'DE SOSYALİST GRUPLAR SKALARINDA BİRLİK

Bugün Türkiye'de, az-çok billurlaşmağa başlayan sosyalist gruplar belirdi. Emek, Ant, Beyaz Aydınlık, Kırmızı Aydınlık, Sosyalist, Parti, Partizan... ilh gibi. Bu grupların ekonomik bünyeden gelen fizyolojik mi, yoksa politik konjonktürden gelen patolojik (!) nitelikte olduklarında kesin bir kanımız yok... Bu şüphemize karşın iyi niyetin asıl olduğu kabul ederek, bunları fizyolojik gruplar biçiminde varsayacağız. Ona göre bir sıralama yerleştirme yani bir skala kurmağa çalışacağız ve bu skalada da BİRLİK dergisinin yerini saptayacağız.

MARKSOLOG DEĞİL MARKSİST OLMAK

Bu sosyalist grupların ve BİRLİK'in sosyalistlik muvacehesinde yerini saptayabilmek bunların sosyalistlik tanımlarını bilmekle mümkündür. Genellikle bu gruplar sosyalizmi tanımlamaktan kaçınmakta, sosyalizmi Marks'ın, Engels'in, Lenin'in anladığı biçimde anladıklarını söylemektedirler. Bu hareketleriyle bunlar sosyalizmi tanım-

lamış olmuyorlar, ancak sorunun şeklini değiştirmiş oluyorlar: Marks'ın, Engels'in, Lenin'in sosyalistlik tanımı nedir?... Hemen şunu söyleyelim ki, bu gruplar bir sürü lâf ebeliği etmekte, lâhana yaprağı kadar yayın yapmakta, fakat, dört beş satırla da olsa, Marks'ın, Engels'in, Lenin'in sosyalistlik tanımı şudur, biz de bu tanımı benimsiyoruz dememektedirler.

Bir an için bunların Marks, Engels, Lenin sosyalizmi şöyle tanımlamışlardır, dediklerini kabul edelim. O zaman ortaya şu sorunlar çıkar:

1 — Bunların Marks'a, Engels'e, Lenin'e izafe ettikleri sosyalizmin tanımı gerçeğe uygun mudur? Bu sorunun incelenmesi Marksolojinin alanına girer.

2 — Bu tanım bugünün sosyalist gerçekleri karşısında geçerli midir?

Bu sorunun incelenmesi, Skolostikçi Marksistlerin eleştirisi olur. Hemen şunu söyleyelim ki, Marks, Engels, Lenin Marksçılardan biridir, en büyüğüdür, fakat, yegane Marksçı değillerdir. Bu itibarla, bu grupların şu ya da bu Marksçıdan referanslar vererek marksoloji yapmaktan kaçınıp, gerçeğe inip, somut durumların somut analizini yapıp, kısaca marksolog olmaktan çıkıp, Marksist bir inşa yapmaları tek dileğimizdir.

SOSYALİZMİ TANIMLAMAK

Bu inşa, sosyalizmi tanımla başlar. Biz sosyalizmi Sosyalistlere Açık Mektup kitabımızda açıkça tanımladık: Bu tanımı burada tekrarlayalım «Artık-ürünü, artık-değere dönüştürmeyecek biçimde genişletilmiş üretim yapma düzeni sosyalistliktir.»

Şimdi bu tanım karşısında mevcut gruplara bir göz atalım:

Bu gruplardan hiç biri sosyalizmi artık-değer mu-

vacehesinde değerlendirmemektedirler. Bunlar analizlerini hep mülkiyet muvacehesinde yapmaktadırlar. Biz de konuyu ister istemez mülkiyet açısından değerlendirmek zorundayız:

Bu gruplar sosyalizmi mülkiyetin kamu yararına kullanılması biçiminde tavsif etmektedirler.

Bu gruplara göre sosyalizm, mülkiyetin kullanılışı, intikali konusu olmaktadır. Oysa ki, biz, sosyalizmi mülkiyetin istimali (usus-fructus) ya da intikali olarak değil, ihrazı olarak mütalaa ediyoruz. Bizim sosyalizmi mülkiyet açısından tanımımız: Alevî fakihlerinin ihraz-ı mülkiyet tanımıdır. O da: Âm has ile takyid edilmediği yerlerde (örneğin car-ı mulasık ve şefilik gibi) eşyada ibahanın cem'i (yani kollektif) olarak ihrazı asıldır.

Görülüyor ki mevcut grupların hepsi ile (EMEK hâriç) sosyalizmi tavsifde ayrılıyoruz.

Sosyalizmi, ihraz-ı mülkiyet muvacehesinde değil de, istimal veya intikal muvacehesinde değerlendiren öğretilerin sosyalistlikle ilişkisi yoktur. Okuyucunun bu açıdan mevcut sosyalist grupların yayınlarını, ve özellikle Beyaz Aydınlık'ı incelemesini rica edeceğim. Okuyucu, bunu yaptıktan sonra onun sosyalistlikle olan ilgisini ya da ilgisizliğini saptayacaktır.

Şimdi ortaya şu sorun çıkar:

Artık - ürünü artık - değere dönüştürmeden genişleyen üretim nasıl yapılabilir veya mülkiyet kamusal olarak nasıl ihraz edilebilinir? Diğer bir deyimle sosyalizm nasıl gerçekleşebilir?

SOSYALİZMİ GERÇEKLEŞTİRMEK

Sosyalizmi gerçekleştirmek için gereklilik ve yeterlilik şartları şunlardır:

1 — Bilimsel sosyalist büyüme modelini uygulamak üzere iktidarı ele geçirmek,

2 — Sosyalist üretim sektörüyle ekonomik bütünleşmeye gitmek...

Bu iki hususun simültane olarak ya da az bir gecikme ile gerçekleşmesi gerekir. Eğer bu durum olmazsa, yani bu iki husus gerçekleşmezse, o ülke kesin olarak kapitalizme dönüşür. İşte örneği Yugoslavya. Orada sosyalistler iktidara gelmişler, fakat sosyalist üretim sektörüyle bütünleşmeye karşı çıkmışlardır. Bugün Yugoslavya'ya sosyalist bir ülke diyebilmek için bin şahit gereklidir. Ancak Amerika, Kıta Çin, Sovyetler Birliği, Hindistan gibi otarşik bir ekonomi kurabilecek ülkelerin sosyalistleri, sosyalist üretim sektörüyle bir bütünleşmeye gitmeden de sosyalizmi uygulayabilirler, diğer ülkeler asla.

Bizdeki mevcut grupların hepsi iktidarı almaktan yanadırlar. Fakat bu grupların hiç birisinin bir bilimsel sosyalist büyüme modeli yoktur .Buna göre, bu grupların iktidara gelince yapacakları şey; modellerini uygulamak değil, bir model saptamak üzere dışardan sipesiyalistler getirmek olacaktır.

Bu duruma göre bu grupların büyüme modelleri açısından sosyalistlikle bir ilişkileri yoktur. Biz, bunları bir modelleri olmadığı için muhatap olarak alıp eleştirmeği aklımızın köşesinden bile geçirmeyiz. Kalkınma modelinden yoksun gruplar, iktidar nimetlerini ele geçirmek isteyen, nama yazılı hisse senetli bir anonim ortaklık niteliğindedir.

TÜRKİYE'DE SOSYALİST GRUPLARIN TUTUMU

Türkiye'deki sosyalist grupların birinci eksikliği kalkınma modelinden yoksunluk idi. Bunların ikinci eksiklikleri, sosyalizmden uzaklaşmaları:

1) İktidara gelince sosyalist üretim sektörleriyle bü-

tünleşmeye karşıt olmaları (Emek grubu ve son zamanlarda Kırmızı Aydınlıkçılar hâriç diğer bütün gruplar), 2) Şimdiki burjuva iktidarının sosyalist üretim sektörleriyle bütünleşmeye girmesini önlemek (Özellikle Beyaz Aydınlıkçılar ve Kıvılcımlı grubu. Son zamanlarda Kıvılcımlı ve grubu bunun niteliğin kavrar gibi olmuşlar ve Beyaz Aydınlık'ı terk etmişlerdir.)

Sosyalist üretim sektörüyle ekonomik bütünleşmeye gitmeye karşı olma, farklı biçimlerde olur. Bu biçimlerin başlıcaları şunlardır:

1 — Sosyalist üretim sektörüyle değil, kapitalist üretim sektörüyle bütünleşmeye gitmek,

2 — Yalnız sosyalist üretim sektörüyle değil, aynı zamanda kapitalist üretim sektörüyle de bütünleşmeye gitmemek,

3 — Mevcut sosyalist üretim sektörüyle değil, Mao'cu sosyalist üretim sektörüyle ekonomik bütünleşmeye gitmek,

Hemen şunu söyleyelim ki, bu üç çözüm de son incelemede sosyalizme karşı, kapitalizmden yanadır.

Türkiye'de mevcut grupların hemen hepsi yakın tarihlere kadar, (2) numara ile gösterdiğimiz doğrultuda idi. Bu da: Orto sefal, Türkiye'ye özgü spesifik sosyalistliktir.

Bu ortosefal, Türkiye'ye özgü spesifik sosyalistlik hareketi, sosyalist bilinçlenmeye kavuşmamış, sınıfı için değil, billurlaşmamış sınıf hareketi biçimindedir. Diğer bir deyimle bunlar sosyalizmin şiir dönemidir.

Türkiye, Emek, Parti dergileriyle bu dönemi, yani şiir dönemini aşmak, bilinç dönemine girmek üzeredir. BİRLİK dergisi Türkiyede sosyalizmin şiir dönemini kapayacak, ekonomik kalkınma modeli ve ekonomik bütünleşme konularını inceleyecek, siyasi iktidarın ele alınması hususunu planlayacaktır.

BİRLİK doğaldır ki, Türkiye'de sosyalistliğin şiir dönemini aşdıktan sonraki, diğer bir deyimle sosyalistlik şuur dönemine girdikten sonraki dönemin dergisidir.

Birlik'in çıkması, Türkiye'de sosyalizmin şuur dönemine girdiğinin işaretidir.

Birlik, pek doğaldır ki, Beyaz Aydınlık, Kırmızı aydinlik, Sosyalist, Emek, Ant gibi dergiler, yani sosyalizmin şiir dergileri çıkmadan çıkamazdı. Nitekim Genceli Nizamî «Evvelâ şairler gelir, onu Nebiler izler...», Mevlânâ Celâleddin de «Her hareketin başı şiir, şonu kimyadır...» dememişler miydi?

Birlik, Türkiyede sosyalizmin şiir döneminin mezar kazıcısı değil, şuur döneminin beşik sallayıcısıdır. Bu itibarla meşru müdafaa durumu olmadıkça, mevcut grupları hedef almayacak, onlara mezar kazmayacağız.

★

NİÇİN VE NASIL BİR GENİŞ CEPHE?

Dergimizin temel ilkelerinden biri olan «Geniş Cephe» fikrine; görüşüne, samimiyetine, dürüstlüğüne inandığım birçok sosyalist arkadaşlarım karşı çıkmaktadır. Genellikle bu arkadaşlarim dar ya da geniş her çeşit cepheye karşı; partiden yanadırlar; partiye ivedilik ve öncelik tanımaktadırlar. Ancak parti kurulduktan sonra Stalin'in Hitler ile yaptığı gibi stratejik değil taktik ittifakları hoş görmektedirler. Hemen şunu da ekliyelim ki, bu görüşü «Birinci Halkçılık Kurultayı»nda B. Tanör de sa-

vunmuştu. O zaman Tanör'ün görüşü karşısında tarafsız kalmıştım. Şimdi ise bu görüşü enine, derinliğine ve genişliğine incelmek istiyorum. Bunun, yani Birinci Halkçılık Kurultayı'nda susuşumun nedenini açıkladıktan sonra konuya girmek niyetindeyim:

Birinci Halkçılık Kurultayı, H. Kıvılcımlı'nın provokasyonu ile denatüre edilmiş, müptezelleştirilmiş, Kuva-i-Seyyare'siz bir Kuva-i-Millîyecilik tezi ortaya atılmış, mensubiyetiyle ihtiyar ettiğimiz milletimizin vefakâr çocukları Topal Necat'lere, Erzurumlu Hüseyin Avni'lere, Cami Baykurt'lara... İlh. sövülmüştü. Bu durumda benim yapacağım şey, Kuva-i Seyyare'nin, Kuva-i Milliye'nin Türkiye millî kurtuluş hareketindeki yerini saptamak, Halkçılık Programı ile Halkçılık Beyannamesinin niteliğini belirtmek ve bunların sınıfsal niteliğini, yani geniş cephe niteliğini ,ortaya koymaktı. Halbuki o günkü sunî havada bunu yapma imkânı yoktu. Onun için ne Tanör'e cevap verdim, ne de kendi öz tebliğimi okudum. Birinci Halkçılık Kurultayı'na sunmak üzere hazırladığım bu öz tebliğimi dergimizin ileriki sayılarında (4. sayıda) yayınlayacağız.

GRUP — PARTİ — CEPHE

Dar ya da geniş cepheye karşı samimî sosyalist arkadaşların eleştirilerini dikkatle izledim. Aramızdaki ayrıntının özden gelmediğini, bunun grup, parti ve cephe tanımlarımızdan ileri geldiğini gördüm. Buna göre bunların tanımları tam olarak yapıldığı takdirde aramızda bir ayrıntının olmadığı bellileşecektir. Zira aramızdaki anlaşmazlık düşünce ya da eylemden değil, kavram ve dil konuşmasından gelmektedir. Şöyle ki, geniş cephe ile ben sosyalist partiye gitme sürecinin doğrultusunu, onlar ise, ideolojik ya da stratejik bir hedefin elde edilmesi çaba-

sını anlamaktadırlar. Bu durumda yapılması gereken ilk iş ortak bir dilin, bir lekisyonun kurulmasını sağlamaktır. İşte konuya tanımlarla girme zorunluluğunu bunun için duyuyorum. Bunu küçük bir istidatla başlatacağım:

Kişiler olumlu analizlere somut durumların somut analizini yaparak girerler. Bir genelleme yaparak onun kategorisini bulurlar. Örneğin; kişi, somut finodan, tazıdan, sokak itinden... bir genelleme ile köpek kategorisini soyutlamakta, gördüğü bir yaratığın köpek olup olmadığını saptamaktadır. Kişi, böylece oluşan kategorileri bölükleştirerek Seri dönemine geçer. Örneğin: Köpek, maymun, balık, kuş... kategorilerinden memeliler, balıklar, kuşlar gruplarına (serilerine) geçiş gibi.

Serileştirilmiş ve serilerin niteliği bellileşmiş durumdan da Sistem'e geçilir.

Aynı süreci sosyal olaylara uygularsak, burada, kişisel çabalar sosyal olayların kategori dönemine, grupsal çabalar sosyal olayların seri dönemine, parti çabaları sosyal olayların sistem dönemine tekabül eder. Buna göre bir dönemden diğer döneme, örneğin gruptan partiye dönüşme ya kuvvetli bir grubun diğer grupları eritmesiyle, ya da çeşitli grupların koalisyonu ile gerçekleşir.

Bunu şu şema ile özetleyebiliriz:

Kategori	Seri	Sistem
Kişisel çaba	Grupsal çaba	Parti çabası

Acaba Türkiye'de sosyalist çaba hangi dönemdedir?

TÜRKİYE'DE SOSYALİST ÇABA

Türkiye'deki sosyalist çabanın iki farklı yönden analizini yapabiliriz:

a — Somut olarak, b — Soyut olarak ...

Biz her iki açıdan analizimizi yürüteceğiz:

a) Soyut Olarak Analiz:

Türkiye'yi dünyadan tecrit ederek ele alırsak, Türkiye'de sosyal çaba parti dönemine, herhangi bir komanter yapmadan, kesin olarak henüz girmemiştir deriz: Türkiye'de Sosyalist Parti yoktur, TİP, BP, MNP, CHP kuruluşları, komantersiz olarak, kesin biçimde Sosyalist Parti değildirler deriz. Ve sonuç olarak: TİP, Emek grubu; BP, Alevî grubu; MNP Nakşî-i-Halidî-i-Melâmî grubu; CHP, Sosyal Demokrat Grubudurlar.

Peki, acaba daha önce kurulmuş olan Sosyalist Partiler (TSP, TSEKP, VATAN PARTİSİ, OSMANLI SP....) de parti değiller miydi?... Yine komantersiz olarak, evet, bunlar da parti değillerdi. Grup, hattâ daha doğru bir deyimle kişi ekibi idiler. Bunlar sırasıyla Esat Âdil'in, Şefik Hüsnü'nün, Kıvılcımlı'nın, Hilmi'nin grubu, daha doğru bir deyimle ekibi ediler.

Şimdi şu sorular akla gelebilir:

1 — Emek, Alevî, Naksî-i-Melâmî, Sosyal Demokrat gruplar sosyalist bir nitelikte midirler?.

Komantersiz olarak: Asla...

Ancak bu gruplarda sosyalist kişiler vardır. Şöyle ki:

Emek grubunda B. Boran, M. Selik, K. Somer... gibi. Birli grubunda Orhan Arsal, K. Bayar, H. Timisi... gibi. Melâmî grubunda N. Topçu, N. Hatemî, N. Erbakan... gibi. Sosyal Demokrat grubunda da sosyetlistler vardır. Fakat, bunların sakit millî şefin hışmına uğramamaları için isimlerini vermeyeceğim.

2 — Bu sosyalist kişiler gruplarını sosyalist bir partiye dönüştürebilirler mi?... Yine komantersiz olarak: Hayır.

3 — Bu sosyalist gruplar sosyalist bir partiye dönüşümde substratumluk yapabilirler mi? Komantersiz olarak: Evet.

O halde bunu nasıl yapabilirler? Bir Geniş Cephe ile.

b) Somut olarak analiz:

Türkiye'yi dünyadan tecrit ederek değil, dünya içinde somut olarak biri aktif etken, diğeri ise pasif etken biçiminde ele alabiliriz. Biz burada, Türkiye'yi dünya içinde aktif etken (yani doğa'da bir etken olarak) ele alacağız. Bu taktirde Türkiye'nin dünya ile olan bağlantılarını (redörlerini) bularak hareket edeceğiz. Bu redörler de, ticaret ve tediye dengelerinin nitel ve nicel karakteridir. Kısacası, biz burada Türkiy'yi dünyada pasif eteken olarak ele almayacağız. Onun içindir ki, SSCB - ABD anlaşması halinde Türkiye'nin düşeceği sektörde sosyalist partinin niteliğini, alacağı durumu konumuz dışı tutacağız.

Türkiye'yi somut olarak, dünya ile olan redörleri içinde alırsak, durum değişir. Bu durumda Türkiye Sosyalist Parti dönemine girmiştir. Ortada bunların bir gizli örgütü, bir radyo istasyonu vardır: Türkiye Komünist Partisi... Bu parti, Türkiye'deki emek-kapital çatışmasının ürünü değil, evrensel emek-kapital çatışmasının Türkiye'deki yansımasıdır.

Bu durumda, Birlik Dergisi'nin sosyalistliği ile Türkiye Komünist Partisi'nin yakınlık ve ayrılık noktalarını ve geniş cephedeki yerini saptamak gerekir.

Birlik dergisi, Türkiye Komünist Partisi gibi co-existance'cıdır. Büyüme modellerimiz aynı doğrultudadır. İşte ortak yönümüz budur. Ayrıntılarımız ise üç noktadadır:

1 — TKP ihtilâlcidir, Birlik ise inkılâpçıdır: (1) Birlik Dergisi, Anayasanın meşruluğunu kabul ettiği yoldan iktidara gelme ve Anayasamızın kabul ettiği yoldan sosyal devlet anayasasını, demokratik devlet anayasasına dönüştürme eğilimindedir. İktidara geldikten sonra da Anayasa Mahkemesinin muhafazasından yanadır. Anayasa dışı durumlara karşıdır. Mevcut Anayasa karşısındaki tutumumuza gelince, Anayasal hakların ve hürlüklerin tam ve kâmil olarak kullanılmasından, bunları çiğ-

netmemekten yanadır. Anayasal hakların ve hürlüklerin korunmasında, Anayasamızın dibacesinde gösterdiği esaslar dahilinde vatandaşın direnme hakkına saygı duyar.

2 — TKP, bir parti olarak iktidara gelerek, co-existance'cı sosyalist bir kalkınma modelini uygulamaktan yanadır. Birlik ise, parti olarak değil cephe olarak iktidara gelerek, co-existance'ci kapitalist olmayan bir kalkınma modelini uygulamaktan yanadır.

3 — TKP, fiyat, faiz ve mahreçleri dikkate almadan sosyalist üretim sektörüyle bir ekonomik bütünleşmeye gitmekten yanadır. Biz ise, fiyat, faiz ve mahreçleri hesaba katarak sosyalist üretim sektörleri, islâm âlemi ve üçüncü dünya ile bir ekonomik bütünleşmeden yanayız.

Partiler durumunu böylece özetledikten sonra geniş cephe konusunu ele alabiliriz:

GENİŞ CEPHE NİTELİĞİ

Sosyalist Partiler pek tabiîdir ki, ne Merihten gelecek insanlar tarafından, ne de anadan sosyalist doğacak kişiler tarafından kurulacaktır:

Sosyalist Parti, bir taraftan burjuvazi ile uzlaşmaz, bağdaşmaz çelişkisi olan sınıfların mücadelesinden, diğer taraftan yeni dünyayı kuracak bilimsel malzemeyi, modeli verenlerin inandırıcı delilleri vermesinden dipktongue ancak a) Burjuvaziye karşı merkeziyetçi demokrasi ilkelerine göre çalışacak bir geniş cephe ile, b) Kooptasyon ilkelerine göre çalışacak bir bilimsel kollektum'un ortak çabası ile olur.

(Gelecek sayılarımızda Geniş Cephe'yi ve Kollektulmu ayrı ayrı ele alarak inceleyeceğiz.)

---

(1) İnkılâp ve ihtilâl konusundaki görüşlerimizi ve Maximilyen devrimcilik, Blankizim ve Bilimsel Sosyalist devrimciliği bundan otuz yıl önce Yeni Yol dergisinde açıklamıştık. İleriki sayılarımızda bu konulara tekrar döneceğiz.

GENEL OLARAK GENÇLİK VE GENÇLİK EYLEMLERİ

Mehmet Ergün SARI

Gençlik, bir sosyal sınıf, ya da tabaka değildir. Her genç, içinde bulunduğu sosyal sınıf, ya da tabakanın özelliklerini yansıtır. Sosyalist anlamda gençlik, başta işçi sınıfı olmak üzere onun doğal bağlaşıkları olan sınıfların ya da tabakaların öğrenim çağındaki kişileridir. Bugün Türkiye'de politik duruma etkili olan gençlik kesimi, yüksek öğrenim (Üniversite) gençliğidir. İşçi gençlerle köylü gençler, siyaset alanında henüz varlıklarını duyuramamışlardır. Bu durum, bizde, gençlik kavramı ve gençlik örgütü konusunda yanlış anlaşılmalara sebep olmuş ve gençlik kavramı üniversite gençliği ile özdeş olarak görülmüştür. Gençliği üniversite gençliğiyle özdeş olarak görenlerin gençlik için kullandıkları «...gençlik, üretim süreci dışında, yüksek öğrenim yapmak üzere bir araya gelmiş (...), genç insanların oluşturduğu bir bütündür (x)» ölçütü (kriteri), bizi, ister istemez gençlik, sınıflar üstü bir varlıktır, yanlış sonucuna götürür. Bunun ise, tüm dikkatleri sınıf mücadelelerinden kaydırmağa çalışan burjuva tahlillerinden pek farkı olmasa gerek... Bir kere, bir meslek öğrenmek için çıraklık yapan bir gençle yarının doktoru olmak için okula giden genç arasında, nesnel (objektif) olarak hiç bir fark yoktur. Birincisi ne denli üretim süreci içerisinde ise ikincisi de o denli üretim süreci içerisindedir. Gençliği üretim sürecinin dışında düşünmek burjuvaya özgü bir düşünüdür. Tıpkı, burjuvazinin gençliğe okumayı öğütlemesi gibi. İkinci

olarak, burjuva toplumundaki öğretimin sınıfçı niteliğini gözönüne almayan bu ölçüt bizi, ister istemez gençlik, küçük-burjuvaziye özgüdür, ikinci yanlış sonucuna götürür. Bu da, gençliğin ikili niteliğini —öğrenim gençliği, öğrenim dışı gençlik— bir kenara itelediği için bölücü bir nitelik taşımaktadır. Oysa ki, gençliğin ikili niteliğini gözönüne almak «... Gençlik hareketlerinin yeni boyutlar kazanmasına yol açacak böyle bir ayırım, giderek işçi sınıfının ve köylülerin politik hareketine uzun vâdede katkıları bulunacaktır (xx)».

Şimdi gelelim yüksek öğrenim gençliğinin maddî temeline... Yüksek öğrenim gençliği, eğitimin sınıfçı niteliğinden ötürü büyük çoğunluğu ile küçük-burjuva kesimlerinden gelmekte ve yine aynı kesimlere gönderilmek üzere eğitilmektedir. Yani kısacası, yüksek öğrenim gençliğinin maddî temeli küçük burjuvalıktır. Bu nokta, üniversite gençliğinin eylemlerini değerlendirmemiz de temel ölçütümüz olmalıdır. Devrimci saflarda baş gösteren pasifizim (eylemsizlik), bireycilik (hep bencilik) ve kaypaklık (yan çizme)... gibi küçük burjuvaziye özgü eğilimler işte bu maddî durumun yansımasından başka bir şey değildir. Üniversite gençliğinin bu sınıfsal niteliği, Ankara Üniversitesinde 317 öğrenci arasında yapılmış olan bir ankette açıkça belirginleşmektedir (xxx)».

%	53,6	Memur ve subay çocuğu
%	16,1	Tüccar ve esnaf çocuğu
%	15,5	Varlıklı köylü çocuğu
%	6,3	Serbest meslek erbabı çocuğu
%	5,7	İşçi çocuğu
%	2,1	Mesleksiz kişilerin çocuğu

Üniversite, bir parçasını oluşturduğu toplumun bir yansımasından başkaca bir şey değildir. Toplumun içinde taşıdığı çelişkileri içinde barındırır. Yüksek öğrenim gençliği, modern çağ koşullarına ayak uyduramıyan bu

ku kurumların bozukluklarını düzenin bozukluğunun somut bir örneği olarak gördüğünden ötürü ona karşı baş kaldırır ilkin. Zamanla yüksek öğretimin değişmesinin tüm eğitim sistemine, onun da tüm toplumsal düzene bağlı olarak değişebileceğinin bilincine vararak mücadelesini ve sloganlarını düzen değişikliğine doğru yöneltir. Gerek ileri kapitalist ülkelerde ve gerekse geri bıraktırılmış ülkelerde olsun, başgösteren gençlik eylemlerinin hedefleri ve sloganları kendi ülkelerinin ekonomik durumları tarafından belirlenir. Ama tüm bu farklılıklara karşın bunların ortak olan bir yanları vardır. O da: Gençliğin, baskıya, sömürüye ve sömürü düzeninin tutuculuğuna karşı çıkmış olmasıdır.

İleri kapitalist ülkelerde gençlik, endüstrileşmenin yarattığı donmuş değerler sistemine olduğu kadar, kendi gelişmelerinin kaynağı olan az-gelişmiş ülkelerin sömürülmesi sistemine de karşı çıkmaktadırlar. Söz gelimi bir Vietnam savaşını Fransız gençliği kadar Amerika Birleşik Devletleri'nin gençliği de protesto etmektedir. Bu açıdan bakılınca gençlik eylemlerinin uluslararası bir nitelik taşıdığı anlaşılmış olur.

Yarı-sömürge ve yarı-feodal bir ülkede gençlik eylemlerinin, ileri kapitalist ülkelerde görülen gençlik eylemlerinden farklı bir nitelikte olacağı açıktır. Birincisinde gençlik, geri kalmışlığın, ikincisinde ise gelişmişliğin yarattığı maddî ve manevî baskıların acısını çeker. Yarı-sömürge ve yarı-feodal bir ülkenin gençliği, her şeyden önce emperyalizme karşıdır. Çünkü o, yurt sorunlarının sağlam bir çözüme bağlanmasının temel koşulunun emperyalist sömürü sisteminden sıyrılmaktan geçtiğinin bilincindedir. İçinde bulunduğu maddî olanaklar —okuma, öğrenme... vs— onun, bu durumu, sömürülen emekçi yığınlarından önce kavramasını sağlar. Bunun böyle olduğunu, devrimci kadroların yetişmesinde devrimci genç-

liğin halk kitlelerinden daha büyük olanaklara sahip olduğunu, bize, devrimci pratik öğretiyor. Sorunu bu şekilde ortaya koyunca gençliğin, devrim savaşında, işçi sınıfının kavgasındaki önemini anlamış oluruz. Gençlik, her şeyden önce sömürünün ağır yükünü ve aile sorumluluklarını omuzlarında taşımadığından korkusuz ve atılgandır. Bu hareket serbestliği onun bütün zorluklara göğüs gererek, sömürü düzenine korkusuzca karşı çıkmasını sağlar ve kitleler arasında bağlantının kurulmasında yardımcısı olur.

Hâkim sınıfların baskı yöntemlerini uygulamağa başladığı ve mücadele tarihinde bir 16 Haziran yatan işçi sınıfının eylemlerinin yoğunlaştığı şu günlerde gençlik, artık kesin olarak safını tâyin edip, ya demokratik devrimin gerçekleşmesi uğruna mücadeleye katılmak, ya da karşı-devrimci saflarda kalıp mevcut düzenin devamından yana olanlar omuzdaş olmak zorundadır. Temel görev, emekçi sınıfların yönetiminin gerçekleştirilmesi uğruna, işçi ve köylü gençliği, örgütsel bağımsızlığa sahip ve demokratik devrimde yan örgüt niteliğinde olacak gençlik örgütlerinde toplamak, hareketi üniversitenin duvarları arasında sıkışıp kalmaktan, ahpap çavuş meclislerinde maksili-minili söyleşilerden kurtarmak olmalıdır. Unutmayalım ki, saflarda başgösteren bireyci (hep benci) eğilimler, kişisel sürtüşme ve suçlamalar eylemsizliğin sonuçlarıdır. Bunları, ancak, gençlik eylemlerini kuyrukçuluktan yol göstericilik düzeyine ulaştırmakla giderebiliriz.

(x) Hüseyin Ergün, Emek, sayı 3, Gençlik hareketleri ve sosyalizm, sahife 7-8-9. Ayrıca Sıtkı Coşkun'un Ant, sayı 165 de çıkan «Gençlik Devrimci İlkelerde Birleşiyor» başlıklı yazısı.

(xx) Attila Sarp, Ant, satı 162, «Gençlik Liderleri Konuşuyor» soruşturmasına verdiği cevap, sahife 8.

(xxx) Namık Behram, Sınıf Açısından Türk Gençliği.

OKURLARIMIZDAN ÖZÜR DİLERİZ

1 — Dergi, çok mütevazi imkânlarla kurulmuştur. Bu itibarla maliyeti minumuma indirme zorunludur. Bu zorunlukla, dergiyi kapaksız tek renkli çok sınırlı sahifelik yaptık. Dergimiz yalnız savunduğu fikirler yönünden değil aynı zamanda şekil bakımından da proleter bir dergi olmuştur.

Dergimizi, okurlarımız geniş imkânlarla çıkan, Ant, Aydınlık, Parti, Sosyalist... gibi dergilerle değil İrade-i-Milliye, Vazife gibi kısır imkânlarla çıkmış yayınlarla kıyaslamalı ve ona göre değerlendirmelidirler. Dergide görülen maddi eksiklikler okuyucunun ve ilericilerin dergiye göstereceği alâka ile orantılı olarak giderilecektir.

2 — Okuyucuların ilericilerin dergiye alâka göstermesi halinde fiyatta bir değişiklik yapmıyacağız fakat teknikte ve sayfa adedinin çoğaltılmasında gelişmelere gideceğiz. Bunu şöyle plânladık:

Dergi serbest piyasa satışına göre değil abonelere göre faaliyetini düzenleme eğilimindedir. Bundan ötürü, 3 aylık (6 sayı üzerinden) 10 liralık bir abone sistemi seçtik. İlk hedefimiz 600 abonedir. 600 abone sağlıyabilirsek dergiyi bugünkü şeklile devam ettirebileceğiz. 600 abone bulamazsak bir süre sonra dergiyi kapatmak zorunda kalacağız. Abone sayımızı bine çıkarabilirsek fiyatta bir değişiklik yapmadan dergiyi iki renkli bir kapakla, sayfa adedimizi de 52 ye çıkarcağız.

3 — Dergi, birinci sayısını zorunlu takdim yazılarile doldurmuştur. Bundan ötürü derginin rübrikleri konusunda bir bilgi vermekte çıkar vardır.

a — Dergide Mehmet Ergün Sarı'nın redaksiyonunda Türkiye'de ve dünyada gençlik hareketleri (tarihi niteliği ve bugünkü durumu) hakkında her sayıda bir rübrik bulunacaktır.

b — Dergimizin 3. cü sayısından itibaren Türkiye'de ve dünyada işçi hareketleri (tarihi niteliği ve bugünkü durumu) konusunda bir rübrik açılacaktır. Bu rübriğin geçmişlerinde işçi haklarını korumaya kendilerini vakfetmiş olanlarla halen işçi hareketlerinde aktif rol oynayanlar yürütecektir. Bu arkadaşlarımızı gelecek sayımızda takdim edeceğiz.

c — Dergimizde alevilik ve bektaşilik konusunda ayrı bir rübrik açtık. Bu rübrikte, alevilik ve bektaşilik (tarihi niteliği ve bugünkü durumu konusunda çok geniş bilgiler vereceğiz. Bu rübriği yardımcı arkadaşlarile Abidin Nesimi resen yürütecektir. Şimdilik ayrıca bir redaksiyon heyeti kurulmıyacaktır.

ç — Doğu Anadolunun ekonomi, tarihi, dini, etnik ve somatik sorunları, kürtçülük milli azınlıkların sosyalistliği konuların gelecek sayımızdan itibaren ayrı bir rübrikte ele alınacaktır.

Bu rübriği şimdilik Abidin Nesimi resen yürütecek, ayrıca bir redaksiyon heyeti şimdilik kurulmıyacaktır.

d — Dergide genellilke bilimsel ekonomi politiğin büyüme teorisi ve kapitalist olmayan yoldan ve sosyalist yoldan kalkınma modelleri için ayrı bir rübrik açılacaktır. Bu rübriği şimdilik Abidin Nesimi ve Mahir Kaynak beraberce yürüteceklerdir. İleride bu rübriği saygı duyduğumuz bir hocamızın bir redaksiyon heyetine dönüştürme candan isteğimizdir. Gelecek sayımızda Lange'ın modelini Mahir Kaynak açıklayacaktır.